

Sepelvaltimotaudin lääkehoito

Lääkehoidon tavoitteena on oireiden lievitys ja sepelvaltimotapahtumien ehkäisy. Lääkehoito parantaa ennustetta ja kohottaa elämänlaatua. Peruslääkkeitä ovat asetyylisalisyylihapo tai muu veren hyytymiseen vaikuttava lääke, beetasalpaaja ja oireita helpottava pitkävaikutteinen nitraatti. Taudin etenemistä estetään kolesterolia alentavilla lääkkeillä, verenpainelääkkeillä ja ACE-estäjillä tai ATR-salpaajilla, jotka suojaavat sydäntä ehkäisten uutta sydäninfarktia ja sydämen vajaatoimintaa sekä alentavat verenpainetta. Lääkkeet tulee ottaa säännöllisesti lääkärin ohjeen mukaan.

Asetyylisalisyylihapo (ASA) ja muut hyytymistä estävät lääkkeet

Asetyylisalisyylihapo estää verihytaleita takertumasta toisiinsa ja estää näin verihyytymien syntymistä valtimoihin. Annos on yleensä 100mg vuorokaudessa. Kauppanimiä mm. Aspirin, Disperin, Primaspan Asa-Ratiopharm.

Aspiriinia tehokkaampia veren hyytymistä estäviä lääkkeitä ovat ADP-reseptorin salpaajat (klopidogreeli ja tikagrelori). Näitä käytetään asetyylisalisyylihapon rinnalla potilailla akuutin sepelvaltimotautikohtauksen, sydäninfarktin ja pallolaajennushoidossa asennetun verkkoputken (stentti) jälkeen. Hoito kestää yleensä 3-12 kuukautta. Näitä käytetään yhdessä aspiriinin kanssa myös silloin, kun aspiriinin teho ei yksin riitä. Se on vaihtoehto aspiriinin tilalle, jos potilaalla on aspiriiniallergia. Kauppanimiä mm. Plavix, Efient, Clopidogrel, Brilique.

ADP-reseptorin salpaajat saattavat lisätä taipumusta vatsa-suolikanavan verenvuodolle (mustia ulosteita), nenäverenvuodolle ja mustelmille. Kerro lääkkeen käytöstä aina lääkärille tai hammaslääkärille ennen toimenpidettä tai uuden lääkkeen aloitusta. Älä keskeytä hoitoa keskustelematta lääkärin kanssa.

Beetasalpaajat

Säännöllisesti käytettynä estää oireiden syntyä estämällä sykkeen liiallisen nousun ja vähentämällä sydämen hapentarvetta sekä laskemalla verenpainetta. Beetasalpaajat ehkäisevät myös rytmihäiriöitä. Mahdollisia haittavaikutuksia mm. väsymys, raajojen paleleminen, unihäiriöt, verenpaineen laskusta johtuva huimaus ja joillekin miehille seksuaalisen kyvyn heikkeneminen. Kauppanimiä mm. Bisoprolol, Bisoproact, Emconcor, Orloc, Seloken, Metohexal, Metoprolin, Spesicor, Selopral, Selectol, Cardiol, Carvedilol, Carveratio, Kerlon, Propral, Ranoprin, Sotacor, Sotalol Tenobloc, Tenoprin, Atenolol, Atenblock.

Pitkävaikutteiset nitraatit, ”nitrot”

Pitkävaikutteisilla nitraateilla saavutetaan jatkuva verisuonia laajentava vaikutus, jolloin ns. pikanitrojen tarve vähenee. Pitkävaikutteisiin nitraatteihin kuuluvat myös nitrolaastarit. Mahdollisia haittavaikutuksia ovat päänsärky, huimaus, verenpaineen laskusta johtuva heikotus tai pyörtyminen, ihon punoitus ja kuumotus. Pitkävaikutteisia nitraattien kauppanimiä ovat mm. Ismox, Ormox, Isangina, Ismexin, Nitrosid, Imdur.

Lyhytvaikutteiset nitraatit, ”pikanitrot”

Pikanitroja on sekä tablettina että sumutteena. Rintakipukohtauksen alkaessa pureskele tai laita tabletti kielen alle tai suihkauta 1-2 suihketta kielen päälle. Mikäli yksi kerta ei auta, voit uusia annoksen kahdesti viiden minuutin välein. Ellei apua, soita 112. Voit ottaa nitroa myös ennen rasitusta tai kylmään ilmaan menoa ehkäisemään kipukohtausta. Pidä nitroa aina mukanasasi.

Mahdollisia haittavaikutuksia ovat päänsärky ja huimaus, joka johtuu nitrojen verenpainetta laskevasta vaikutuksesta. Siksi pikanitro otetaan istuma- tai makuuasennossa ainakin hoidon alkuvaiheessa. Kauppanimiä mm. Nitro, Dinit.

Kolesterolia alentavat lääkkeet (statiinit ja Ezetimibe)

Estävät kolesterolin syntymistä maksassa ja laskevat veren kolesterolipitoisuutta. Niillä on myös edullinen vaikutus valtimon sisäkalvoon kolesterolitasosta riippumatta. Statiinit vähentävät sydäninfarktin ja sydänkuoleman sekä myös aivohalvauksen vaaraa merkittävästi. Kolesterolin tavoitearvot ovat sepelvaltimotautia sairastavilla tiukemmat kuin terveillä: kokonaiskolesteroli alle 5, LDL-kolesteroli alle 1.4 ja HDL-kolesteroli yli 1 mmol/l. Mahdollisia haittavaikutuksia ovat lihas- ja nivelkivut. Kauppanimiä mm. Atorbir, Atorvastatin, Atorvaratio, Crestor, Fluvastatin, Lescol, Lipcut, Lipitor, Lovastatin, Pravastatin, Rosuvastatin, Simvastatin.

Ezetimibe lääkettä käytetään pienentämään kohonnutta veren kolesterolipitoisuutta. Se pienentää veren kokonaiskolesterolipitoisuutta, ”huonon” (LDL) kolesterolin pitoisuutta ja triglyserideiksi kutsuttua veren rasvapitoisuutta. Sen lisäksi Ezetimibe suurentaa ”hyvän” (HDL) kolesterolin pitoisuutta. Se voidaan usein yhdistää statiinihoitoon tehostamaan hoitoa.

ACE (=angiotensiinikonvertaasientsyymiin)-estäjät

Suojaavat sydäntä ehkäisten uutta sydäninfarktia ja sydämen vajaatoimintaa sekä alentavat verenpainetta. Lieventävät sydämeen kohdistuvaa rasitusta laajentamalla ääreisverisuonia. Mahdollisia haittavaikutuksia ovat yskä, huimaus ja ihottuma. Kauppanimiä mm. Accupro, Cardace, Coversyl, Enalapril, Linatil, Linatilsan, Lisinopril, Lisipril, Perindopril, Ramipril, Renitec.

ATR (=angiotensiinireseptorin)-salpaajat

Käytetään paljolti samoissa tilanteissa kuin ACE-estäjiä. ACE-estäjiin mahdollisesti liittyvää yskää ei kuitenkaan pitäisi esiintyä. Mahdollisia haittavaikutuksia ovat huimaus ja ihottuma. Kauppanimiä mm. Atacand, Benetor, Candemox, Candesartan, Cozaar, Diovan, Kinzalmono, Losartad, Losartan, Losatrix, Micardis, Olmetec, Telmisartan, Teveten, Valsartan, Valsarstad.

Kalsiumkanavan salpaajat

Hidastavat sykettä ja/tai vähentävät sydänlihaksen hapenkulutusta laajentamalla valtimoita ja ehkäisevät näin rintakipua. Kalsiumestäjiä käytetään, jos potilas ei siedä beetasalpaajahoitoa tai beetasalpaaja-nitraattihoidosta huolimatta potilaalla on rintakipuja. Tämän ryhmän lääkkeitä käytetään sepelvaltimotaudin, kohonneen verenpaineen ja eräiden rytmihäiriöiden hoitoon. Mahdollisia haittavaikutuksia ovat päänsärky, huimaus, ihon punotus ja kuumotus, alaraajaturvotus ja ummetus. Kauppanimiä mm. Adalat, Amlodipin, Amloratio, Escor, Felodipin, Lercanipidin, Lomir, Nifedipin, Norvasc, Oridip, Cardizem, Dilmin, Dilzem, Plendil, Hydac, Syscor, Zandip, Verpamil, Isoptin.

B-todistus

Mikäli lausunto on tarpeellinen, se postitetaan sairaalasta Kelaan tai kotiin noin kahden viikon kuluessa. Toimita kotiin tullut todistus Kelaan. 1-2- kuukaudessa saat postissa uuden Kela-kortin, jossa on erityiskorvattavuuteen oikeuttavat koodit. Ennen uusia koodeja saat ainoastaan peruskorvauksen. Osta siis harkintasi mukaan ensimmäisellä kerralla vain yhden kuukauden lääkkeet.

Pidä ajantasainen lääkelista aina mukanas!